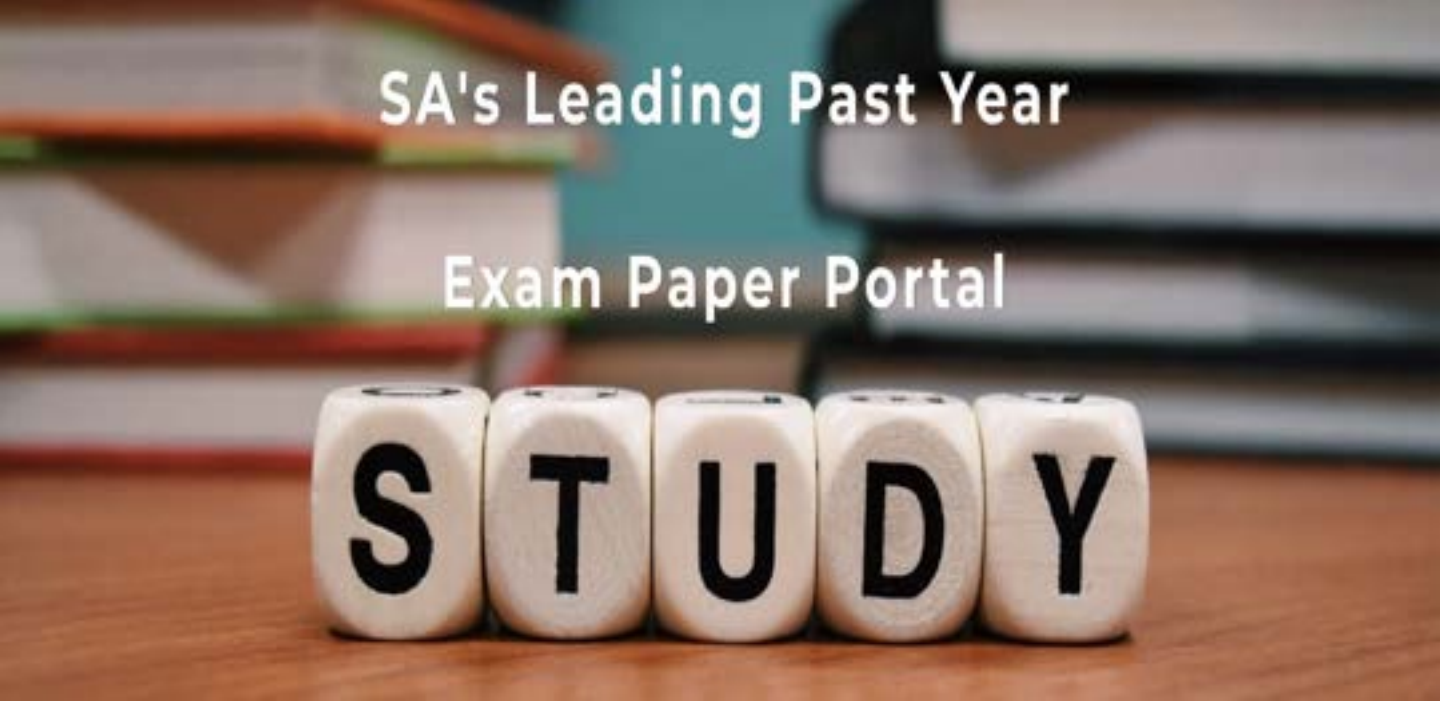

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies ☺

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

SA EXAM PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

GESKIEDENIS V2

2021

PUNTE: 150

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 9 bladsye en 'n addendum van 14 bladsye.

Kopiereg voorbehou

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit AFDELING A en AFDELING B, wat op die voorgeskrewe inhoudsraamwerk in die KABV-dokument gebaseer is.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

VRAAG 1: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA

VRAAG 2: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

VRAAG 3: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE, 1989 TOT DIE HEDE

AFDELING B: OPSTELVRAE

VRAAG 4: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA: DIE KRISIS VAN APARTHEID IN DIE 1980's

VRAAG 5: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

VRAAG 6: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE: DIE GEBEURE VAN 1989

2. AFDELING A bestaan uit DRIE brongebaseerde vrae. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.

3. AFDELING B bestaan uit DRIE opstelvrae.

4. Beantwoord DRIE vrae soos volg:

   4.1 Ten minste EEN moet 'n brongebaseerde vraag wees en ten minste EEN moet 'n opstelvraag wees.

   4.2 Die DERDE vraag kan óf 'n brongebaseerde vraag óf 'n opstelvraag wees.

5. Jy word aangeraai om ten minste EEN uur per vraag te spandeer.

6. In die beantwoording van die vrae moet jy jou kennis, vaardighede en insig gebruik.

7. Jy sal benadeel word deur die blote oorskryf van die bronne as antwoorde.

8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.

9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae nie, in hierdie AFDELING. Bronmateriaal wat gebruik moet word om hierdie vrae te beantwoord, is in die ADDENDUM vervat.

VRAAG 1: WAT WAS DIE REAKSIES OP DIE INSTELLING VAN AFRIKAANS AS 'N VERPLIGTE ONDERRIGTAAL IN SWART SUID-AFRIKAANSE SKOLE IN 1976?

Bestudeer Bron 1A, 1B, 1C en 1D en beantwoord die vrae wat volg.

1.1 Verwys na Bron 1A.

1.1.1 Wat, volgens die bron, was die oorsaak van die 1976-Soweto-opstande? (1 x 1) (1)

1.1.2 Haal enige TWEE skoolrade uit die bron aan waaruit die Tswana Skoolraad bestaan het. (2 x 1) (2)

1.1.3 Verduidelik tot watter mate jy met die kringinspekteur se regverdiging saamstem dat alle skoolvakke in swart Suid-Afrikaanse skole op 'n '50-50-basis' onderrig moes word. (2 x 2) (4)

1.1.4 Lewer kommentaar op die Skoolraad se reaksie op die instelling van Afrikaans as 'n onderrigtaal. (2 x 2) (4)

1.2 Lees Bron 1B.

1.2.1 Noem TWEE organisasies in die bron wat die Soweto-opstande beïnvloed het. (2 x 1) (2)

1.2.2 Verduidelik waarom die SASM die gebruik van Afrikaans as onderrigtaal in swart Suid-Afrikaanse skole afgekeur het. (2 x 2) (4)

1.2.3 Definieer die konsep *boikot* in die konteks van die Soweto-opstande. (1 x 2) (2)

1.2.4 Lewer kommentaar op die bruikbaarheid van hierdie bron vir 'n geskiedkundige wat die oorsake van die 1976-Soweto-opstande bestudeer. (2 x 2) (4)

1.3 Bestudeer Bron 1C.

1.3.1 Noem TWEE skole in die bron waar 'n groot skare bymekaar gekom het. (2 x 1) (2)

1.3.2 Skryf enige TWEE slagspreuke uit die bron neer wat die studente wat in Vilikazi Street bymekaar gekom het, gedreunsing het. (2 x 1) (2)

1.3.3 Verduidelik hoe die stelling wat die swart polisiebeampte gemaak het die optrede van die wit polisiebeampte weerspreek (betwis) in die konteks van die gebeure wat op 16 Junie 1976 in Soweto ontvou het. (2 x 2) (4)

1.3.4 Identifiseer enige DRIE plekke genoem in die bron waar studente gaan skuiling soek het nadat die polisie begin skiet het. (3 x 1) (3)

1.4 Gebruik Bron 1D.

1.4.1 Verduidelik waarom jy dink die redakteur van *The World*-koerant besluit het om hierdie artikel op die voorblad te publiseer. (1 x 2) (2)

1.4.2 Watter boodskap dra die woorde, 'POLISIE SKIET ONS KINDERS PLAT', met verwysing na die Soweto-opstande, oor? (1 x 2) (2)

1.5 Bestudeer Bron 1C en 1D. Verduidelik hoe die inligting in Bron 1C die bewyse in Bron 1D ondersteun met betrekking tot hoe die apartheidspolisie op 16 Junie 1976 op studente in Soweto gereageer het. (2 x 2) (4)

1.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy die reaksies op die instelling van Afrikaans as 'n verpligte onderrigtaal in swart Suid-Afrikaanse skole in 1976 verduidelik. (8)

[50]

VRAAG 2: HOE HET DIE WAARHEIDS-EN-VERSOENINGSKOMMISSIE (WVK) DIE MOORD VAN POLITIEKE AKTIVISTE, SOOS LENNY NAIDU, HANTEER?

Bestudeer Bron 2A, 2B, 2C en 2D en beantwoord die vrae wat volg.

2.1 Verwys na Bron 2A.

2.1.1 Waarom, volgens Nelson Mandela, was daar 'n behoefte om die WVK te stig? (2 x 1) (2)

2.1.2 Definieer die konsep *versoening* in die konteks van die WVK. (1 x 2) (2)

2.1.3 Verduidelik waarom jy dink De Klerk aangevoer het dat die WVK tot 'n 'heksejag' kon lei. (1 x 2) (2)

2.1.4 Maak 'n lys van DRIE menseregteskendings in die bron wat die WVK moes ondersoek. (3 x 1) (3)

2.1.5 Verduidelik tot watter mate jy saamstem met die WVK se besluit om menseregteskendings te ondersoek wat deur beide die bevrydingsorganisasie en die apartheidsregime gepleeg is. (2 x 2) (4)

2.2 Raadpleeg Bron 2B.

2.2.1 Haal bewyse uit die bron aan wat aandui wanneer en waar Lenny Naidu vermoor is. (2 x 1) (2)

2.2.2 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en lewer kommentaar op waarom Leslie Naidu die woorde 'waarheid' en 'geregtigheid' verskeie kere tydens sy getuienis gebruik het. (2 x 2) (4)

2.2.3 Verduidelik waarom jy hierdie bron as bruikbaar sou beskou wanneer navorsing gedoen word oor hoe die WVK die proses van die aanhoor van slagoffergetuienis onderneem het. (2 x 2) (4)

2.3 Gebruik Bron 2C.

2.3.1 Noem enige DRIE MK-agente in die bron wat op 8 Junie 1988 deur die veiligheidstakpolisiemanne in Mpumalanga in 'n lokval gelei is. (3 x 1) (3)

2.3.2 Waarom, volgens die bron, het De Kock besluit om die MK-agente in 'n lokval te lei? (1 x 2) (2)

2.3.3 Lewer kommentaar op waarom jy dink De Kock 'n 'Makarov-pistool op die liggaam van Lenny Naidu en 'n handgranaat in een van die vroue se sakke geplant het'. (2 x 2) (4)

2.4 Verwys na Bron 2B en 2C. Verduidelik hoe die bewyse in Bron 2B die inligting rakende die moord van Lenny Naidu in Bron 2C ondersteun. (2 x 2) (4)

2.5 Bestudeer Bron 2D.

2.5.1 Verduidelik die boodskappe wat in die spotprent oorgedra word. Gebruik die visuele leidrade in die bron om jou antwoord te ondersteun. (2 x 2) (4)

2.5.2 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en lewer kommentaar op waarom Tutu vir De Kock vra: 'HET JY DIE MISDADE GENOEM WAARVOOR JY OM AMNESTIE AANSOEK DOEN?' (1 x 2) (2)

2.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) waarin jy verduidelik hoe die Waarheids-en-Versoeningskommissie die moord van politieke aktiviste, soos Lenny Naidu, hanteer het. (8)

[50]

VRAAG 3: WAT IS DIE VERSKILLENDE MENINGS RAKENDE DIE IMPAK VAN GLOBALISERING OP ONTWIKKELENDE LANDE?

Bestudeer Bron 3A, 3B, 3C en 3D en beantwoord die vrae wat volg.

3.1 Verwys na Bron 3A.

3.1.1 Haal TWEE bewyse uit die bron aan wat aandui dat globalisering ontwikkelende lande gehelp het. (2 x 1) (2)

3.1.2 Watter TWEE instellings, volgens die bron, het ontwikkelende lande aangemoedig om radikale veranderinge te maak? (2 x 1) (2)

3.1.3 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik hoe Indië en China daarin geslaag het om armoedevlakke in hulle onderskeie lande te laat afneem. (2 x 2) (4)

3.1.4 Definieer die konsep *globalisasie* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)

3.2 Gebruik Bron 3B.

3.2.1 Noem TWEE gevolge wat handelsbeskerming op ontwikkelende lande gehad het, soos in die bron genoem. (2 x 1) (2)

3.2.2 Verduidelik die impak wat handelshervormings op die ekonomieë van Indië en Colombië gehad het. (2 x 2) (4)

3.2.3 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom armer lande nie teen globalisering gekant was nie. (2 x 2) (4)

3.3 Bestudeer Bron 3A en 3B. Verduidelik hoe die inligting in Bron 3A die bewyse in Bron 3B ondersteun rakende die invloed wat globalisering op ontwikkelende lande gehad het. (2 x 2) (4)

3.4 Raadpleeg Bron 3C.

3.4.1 Wat, volgens Pravin Gordhan, was een van die belangrikste dryfkragte van ongelykheid in Suid-Afrika? (1 x 1) (1)

3.4.2 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom jy hierdie bron as bruikbaar sou beskou wanneer die invloed wat globalisering op ontwikkelende lande gehad het, nagevors word. (2 x 2) (4)

3.4.3 Verduidelik wat jy dink Gordhan bedoel het met die stelling, 'globalisering (het) eintlik tot wenners en verloorders gelei', in die Suid-Afrikaanse konteks. (2 x 2) (4)

3.4.4 Waarom, volgens Gordhan, is die term 'radikale ekonomiese transformasie' dikwels skeef voorgestel? (1 x 2) (2)

3.5 Bestudeer 3D.

3.5.1 Identifiseer die land op die grafiek wat die volgende aandui:

(a) Die grootste ongelykheidsgaping (1 x 1) (1)

(b) Die kleinste ongelykheidsgaping (1 x 1) (1)

3.5.2 Volgens die bron, wat is Suid-Afrika se telling (%) op die Gini-indeks? (1 x 1) (1)

3.5.3 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik die verskillende faktore wat tot die ekonomiese gaping in ontwikkelende lande bygedra het. (2 x 2) (4)

3.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om die impak te verduidelik wat globalisering op ontwikkelende lande gehad het. (8)

[50]

AFDELING B: OPSTELVRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae nie, in hierdie afdeling.

Jou opstel moet ongeveer DRIE bladsye lank wees.

VRAAG 4: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA: DIE KRISIS VAN APARTHEID IN DIE 1980's

Die oproep tot sanksies deur die anti-apartheidsbewegings in die 1980's was die enigste vorm van internasionale protes wat betekenisvol tot die uiteindelike val van die apartheidsregime bygedra het.

Stem jy met die stelling saam? Ondersteun jou argument met relevante bewyse. **[50]**

VRAAG 5: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

Die 30ste herdenking van die onvoorwaardelike vrylating van Nelson Mandela uit die Victor Verster-gevangenis is in 2020 gevier. Hy het geglo dat 'onderhandelinge en nie oorlog nie, die hoofbestanddele' vir die stigting van 'n demokratiese Suid-Afrika was.

Bespreek hierdie stelling krities. Gebruik relevante bewyse vanaf 1990 tot 1994 om jou argument te ondersteun. **[50]**

VRAAG 6: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE: DIE GEBEURE VAN 1989

Verduidelik tot watter mate die ineenstorting (val) van kommunisme in die Sowjetunie grootliks verantwoordelik was vir politieke veranderinge wat na 1989 in Suid-Afrika plaasgevind het.

Ondersteun jou argument met relevante bewyse. **[50]**

TOTAAL: 150

Kopiereg voorbehou